

30 NĂM SAU.

NGÀY ĐÓ CÓ TA MƠ ĐƯỢC TRỌN ĐỜI

(Đối Thoại Văn Chương)
(ghi lại những E-mails giữa TTBG và nữ độc giả tên
Thương Thương ở Sài Gòn.)
(Bài 2)

Nhận thư Thương Thương.

Sài Gòn, thứ Hai ngày 6/11/2006

BG thân mến,

Cho TThương gửi lời thăm CỤ, chúc CỤ mau khoẻ.

Rất mừng được nghe BG có dự tính về VN cùng Âu Cơ, bà CỤ và em gái.

TThương thương BG ghê lắm vì những vất vả trong suốt cuộc đời của BG, đến giờ này vẫn còn nặng nợ gia đình, áo cơm. Riêng BG có khoẻ nhiều không? Có ngủ được thêm không? Có còn phải uống thuốc ngủ? Có dành cho bản thân chút thời gian ngơi nghỉ? BG phải luôn ghi nhớ là mình có sức khoẻ mới lo được cho mọi người chung quanh.

Bây giờ tới phần Trân Sa:

1/ Từ ngày xưa đi học, nhất là thời học lớp Đệ Nhất, TThương và một người bạn gái vẫn “tự cho” tui mình là “triết gia”, là nhất thiên hạ, không ai hơn được, không ai hiểu được và cả không ai bằng được. Đó là chuyện ngày xưa. Bây giờ có được BG hiểu, đọc được tác phẩm BG, thương yêu vui buồn đau khổ với nhân vật của BG, TThương thấy thật hạnh phúc.

2/ Về văn chương thì TThương không bàn với BG, theo thiên ý của mình, có một số đoạn nếu cắt đúng chỗ thì đoạn đó sẽ đạt hơn (nó giống như cái cách cắt ở trong phim ảnh, những đoạn cắt bỏ lửng sẽ có ép-phê hơn nhiều.) TThương mong gặp BG khi về VN. Tuy nhiên TThương cũng rất ngại việc này: đây chỉ là vì lòng yêu riêng của TThương đối với BG, và yêu tác phẩm của BG, còn về tài cầm bút của BG thì TThương xin bái phục, không dám lạm bàn.

3/ Qua ngòi bút rất gợi hình của BG, TThương như thấy rõ hình ảnh chàng sinh viên Nguyễn 24 tuổi, mang cặp sách, dáng vẻ ngây thơ nhưng đau khổ, đứng bên lề đường Yên Đổ, nhìn sang căn nhà gạch đỏ. Hình ảnh đó cứ ở nguyên trong trí TThương như thể đang nhìn thấy Nguyễn đang đứng trước mặt mình. Thật đẹp!

Nếu làm phim, TThương có thể tưởng tượng ra nhân vật ấy, (thêm chiếc răng khểnh, và dĩ nhiên là với cả nụ cười giết người không gươm đao.)

4/ BG đã phân tích rất rõ mối tình của BG với anh Ngọc và với Nguyễn. TThương đồng ý với sự phân tích đó. Trong hai mối tình, TThương thích mối tình với Nguyễn hơn vì nó gần với TThương hơn là mối tình anh Ngọc.

5/ Khi được biết sự thật về cá nhân con người Nguyễn, TThương lại càng thích nhân vật Nguyễn, càng thương cảm, suốt cả ngày không rút được hình ảnh Nguyễn ra khỏi cái đầu mình. Và cũng thú nhận rằng do quá mê quyền Trân Sa mà khi đọc nó, TThương tò mò, hồi hộp theo chân hai nhân vật trong truyện (TThương đã rất “thường tình” giống như những người đọc truyện để giải trí, đã mở đoạn kết ra xem) nên tuy chưa đọc hết truyện nhưng TThương biết nhân vật Trân Sa đã có trong lòng “Mẫn”, một kết quả với người mình đã yêu, đã đắm say, thì lòng muốn có một đứa con với họ là chuyện đương nhiên và mãnh liệt. Nhưng trên cả sự ấy, “Mẫn” đã phải dứt ruột để dứt bỏ nó, vì “Mẫn” yêu Nguyễn hơn cả điều mãnh liệt đó.

TThương như đau đớn theo với tâm tình của nhân vật trong truyện, BG ơi.

Với đoạn này, TThương đã phải lật lại đoạn mở đầu của BG viết để hiểu rõ hơn cuộc gặp gỡ 6 năm sau với người đàn ông ngồi ở một góc phòng trà La Pagode. (Tại sao BG không nhận ngay ra Nguyễn mà phải hỏi người bồi bàn để biết? Đối với những người mình yêu, chỉ cần một bờ vai, một giọng nói, một vàng trán... có nghĩa là chỉ với một thoáng thôi, thì có thể nhận ra nhau ngay mà. Hay tại phòng trà tối quá? Bảy năm đâu phải là một thời gian quá dài cho một mối tình lớn?

6/ Quả đất cũng quá tròn khi định mệnh cho BG gặp chú Tuyên ở Dalat. Gặp chú ấy để biết Nguyễn vẫn tiếp tục đau khổ, tù đày trong ý thức. Khi biết được cuộc đời thật của nhân vật Nguyễn, TThương lại càng thương cho nhân vật này hơn. Vậy là nơi hai phương trời cách biệt, cả hai tâm hồn từng yêu nhau, nay sở hữu hai cuộc đời cùng rách nát, toi tả như nhau. TThương cũng rất tò mò muốn biết “Ông bà Nội Trân Sa nghĩ sao về cuộc đời con trai họ?”

Type người như Nguyễn rất thủy chung, cho nên không lạ gì khi Nguyễn cứ tiếp tục yêu BG và chỉ là BG! TThương đang tưởng tượng

cuộc đời của Nguyễn và đang đau cái đau kéo dài gần như suốt cả đời của nhân vật này.

7/ Có một điều này TThương thấy rất may mắn mà Định Mệnh dành tặng cho BG: Hai người vợ chính thức của hai người đàn ông trong hai mối tình lớn của BG đều rất dĩu dặt, hung tợn. Chính vì điều này mà lòng yêu của hai nhân vật ấy đối với BG sẽ kéo dài mãi mãi. Đúng không?

8/ Đúng. “Mối tình lớn không phải là mối tình nhỏ, dù rằng cùng đứng chung trong hàng ngũ Tình Ai!”

9/ BG ơi, như vậy Nguyễn biết BG là Thu Vân, biết BG trong cuộc đời, nhưng Nguyễn có theo dõi từng bước thăng trầm của cuộc sống BG? TThương muốn cạy tung cái đầu của nhân vật Nguyễn ra để hiểu nhân vật này hơn trong những hoàn cảnh: Khi xa Thu Vân, lê la ngồi nơi góc phố Hòa Bình Dalat, khi biết ở cùng thành phố San Jose, Cali với BG.... Và hiện nay vì sao hai người không xem nhau như hai người bạn, thăm viếng nhau, kể cho nhau nghe những kỷ niệm ngày xưa cùng trải?

Theo như chú Tuyên nói thì Nguyễn không có hạnh phúc trong hôn nhân, tại sao Nguyễn không rút bỏ để sống cho chính cuộc sống mình vào tuổi đã xế? Đúng là do TThương yêu mến nhân vật của BG quá nên đặt cho BG nhiều câu hỏi mà BG không thể trả lời. Thì đây, câu này TThương tin BG có thể: Vì lý do gì mà BG dùng chữ ‘Tuyệt Đối’ không muốn gặp lại Nguyễn?

10/ Ngày trước ở Trung học, TThương có mê quyển “Portrait of Jenny” của Robert Nathan, nói về mối tình của chàng họa sĩ nghèo và cô bé 12 tuổi. Đây là một trong những quyển sách được TThương giữ kỹ đến hôm nay. Mối tình như thơ như mộng, như hư như thật, đã làm đắm đuối trái tim lãng mạn của TThương. Và hôm nay là mối tình Trần Sa.

Một lần nữa cảm ơn BG và nhớ trả lời cho TThương các câu hỏi trong thư, lúc rảnh, nhé.

TThương.

[]

Thư gửi Thương Thương.

Cali, 5 giờ sáng, thứ Ba ngày 7/11/2006.

TThương thân ái,

Cảm ơn TThương đã viết cho BG một lá thư dài và rất chí tình. BG có cảm tưởng hai đứa mình giống như đang trở lại thời Trung Học mới lớn, yêu đương mơ mộng và thích kể cho nhau nghe những

giấc mơ tình ái... Nhưng mà bây giờ, những giấc mơ của hai cô gái nhỏ ngày xưa ấy đã vỡ toang, nên chỉ kể được cho nhau các tiết nuối trong những lần thức giậy sau một giấc mơ dĩ vãng mà thôi.

Bây giờ BG lần lượt trả lời từng điểm cho TThương, bởi vì thật rất thú vị được dịp trả lời cho “một độc giả” những cảm nghĩ mà “chỉ nhà văn duy nhất mới là người hiểu thấu tác phẩm mình”

Hỏi: Về văn chương thì TThương không bàn với BG, theo thiên ý, có một số đoạn nếu cắt đúng chỗ thì đoạn đó sẽ đạt hơn.

Đáp: Trân Sa là một linh hồn chứ không chỉ là một nhân vật trong cùng tác phẩm của hai tác giả (Mãn và Nguyễn). Vì vậy, những cái gì “làm nên” nhân vật Trân Sa, BG không chút nào muốn cắt bỏ đi.

Hỏi: TThương mong gặp BG khi về VN. Tuy nhiên TThương cũng rất ngại việc này: đây chỉ là vì lòng yêu riêng của TThương đối với BG và tác phẩm Trân Sa.

Đáp: Khi về VN, ngồi trò chuyện, TThương cứ thẳng thắn góp ý với BG. BG rất thích nghe để sẽ viết lại Trân Sa cho riêng BG và TThương đọc mà thôi.

Hỏi: Qua ngòi bút rất gợi hình của BG, TThương như thấy rõ hình ảnh chàng sinh viên Nguyễn 24 tuổi, mang cặp sách, dáng vẻ ngây thơ nhưng đau khổ, đứng bên lề đường Yên Đổ, nhìn sang căn nhà gạch đỏ. Hình ảnh đó cứ ở nguyên trong trí TThương như thể đang nhìn thấy Nguyễn đang đứng trước mặt mình. Thật đẹp!

Đáp: Đúng, Nguyễn là thật như vậy TThương ạ. Ngay bây giờ, khi hình dung lại, BG vẫn thấy hiện ra rõ nét trong trí mình một Nguyễn ngày xưa, gầy cao nhẹ nhõm, ngồi thỏng hai chân trên chiếc xe gắn máy đậu bên lề đường Yên Đổ, cách một lòng đường xe cộ, mặt hướng vào nhà BG mỗi buổi trưa buổi chiều. Dẫu khi BG không ở nhà, Nguyễn vẫn đến đợi trong dáng thế y hệt cho tới tối mịt, kiên nhẫn, chịu đựng. Cũng hình ảnh này, trong cuộc tình, đã có ít nhất hai lần, BG không nghĩ là chờ đợi thì Nguyễn lại xuất hiện bất ngờ, làm trái tim thảng thốt như vừa nhìn thấy một phép lạ.

(Nói thêm một chút về điều này:

Hiện tại ở Mỹ, bỗng dưng có một anh chàng khóa 20 Võ Bị, bạn đồng môn với anh Chàng, ngày xưa thuộc binh chủng Biệt Động Quân, đọc sách BG, gọi tới xin đến mua sách và làm quen, hai lần đem hai chai rượu rất ngon loại đắt tiền tặng BG. BG cho cái hẹn: “Anh muốn gặp tôi ngày thứ bảy thì phải 7 giờ tối xong học trò, tôi mới tiếp anh được.” Thì lần thứ nhất, từ 5 giờ chiều anh ta đã “thập thò” cửa sau, gặp bà cụ

BG, xin trò chuyện với Cụ ngoài hiên rất lâu, trong khi BG vẫn ngồi dạy trong nhà cho đến 7 giờ tối mà không hề hay biết.

Tuần lễ sau, cũng 7 giờ tối, mở cửa ra cho học trò đi về, đã thấy anh ta đứng ngoài ngõ, trong bóng tối. Hỏi thì anh ta nói “Đến đã lâu, nhưng chỉ muốn đứng ngoài cửa nghe tiếng đàn thôi!” Tự dưng sao BG nhói lòng mà nghĩ tới Nguyễn ngay sau câu vừa kể. Chính anh chàng này, có lần điện thoại cho BG nói: “Đọc Trân Sa của BG, tôi thấy rợn người theo cái đoạn phá thai. Trong văn chương VN, chưa thấy ai viết về đề tài phá thai mà lại rất thật, cảm động và hay như vậy!”)

Hỏi: Trân Sa đã có trong lòng “Mẫn”, và “Mẫn” đã phải dứt ruột để dứt bỏ nó, vì “Mẫn” yêu Nguyễn hơn cả điều mãnh liệt đó.

Đáp: Cảm ơn TThương đã nhìn thấu điều này. TThương nhìn ra được thì chính Nguyễn hơn ai hết, hẳn phải nhìn ra sau khi đọc Trân Sa xuất bản năm 2000. Đó là điều BG muốn.

Hỏi: Với đoạn này, TThương đã phải lật lại đoạn mở đầu của BG viết để hiểu rõ hơn cuộc gặp gỡ 7 năm sau với người đàn ông ngồi ở một góc phòng trà La Pagode. (Vì sao BG không nhận ngay ra Nguyễn mà phải hỏi người bồi bàn? Đối với những người mình yêu dấu, chỉ cần một bờ vai, một giọng nói, một vầng trán... có nghĩa là chỉ với một thoáng thôi cũng có thể nhận ngay ra nhau mà. Hay tại phòng trà tối quá? Bảy năm đâu phải là một thời gian quá dài cho một mối tình lớn?)

Đáp: Câu hỏi rất hay này, đã một lần bác Họa sĩ Tạ Ty đưa ra với BG, chính xác như TThương vừa đặt. Ngay lúc nghe câu hỏi của bác, BG mới nhận ra “tính thành thật ghê gớm đến độ ngây thơ như một đứa trẻ không từng biết nói dối” của mình trong tác phẩm. Chính vì như thế mà đã không biết dùng “tài năng viết và lách” để che đi những gì cần giấu, làm thi vị thêm cho tác phẩm qua phần hư cấu giả dối.

Không, BG có thể trả lời rất rõ với TThương đoạn này, như đang trả lời với chính lòng mình về cái “sự đoán, sự vô tâm không nhìn ra Nguyễn ngay” ấy.

Sự tan vỡ với Nguyễn tháng 4/1976 đào sâu trong lòng BG một cái hố ghê gớm đến độ (nếu lật lại cuốn *Điều Múa Cuối Cùng Của Con Thiên Nga*, TThương sẽ thấy) hằng buổi chiều, BG không dám ở nhà cho đến khi trời tối, mà chỉ đi uống rượu lang thang với bè bạn. **BG sợ** khoảng thời gian quen thuộc vẫn đợi chờ sự xuất hiện của Nguyễn, nay không còn nữa, nên phải chạy trốn nó bằng mọi cách.

Khi gia nhập Đoàn cải lương Sài Gòn I, BG vẫn đem theo bên lòng hình ảnh Trân Sa trên khắp các vùng sông nước quê hương. Cái

khuyh hướng quên, khuyh hướng chạy trốn này chỉ là **dành riêng cho một mình Nguyễn**. Và với bản chất cương quyết, BG đã làm được *điều quên* đó. Quên một mối đau vô cùng để phóng mình trước tương lai mà sống. Cho đến khi gặp Nguyễn 7 năm sau ở phòng trà La Pagode ánh sáng rất đầy đủ, **BG chợt như thức dậy sau một giấc dài của sự ngủ yên trong lãng quên**.

Trong *Thiên Nga* có đoạn kể: Khi nghe một cô bạn gái bảo rằng anh Ngọc muốn gặp BG, BG đã bật tiếng kêu ngạc nhiên như thể chưa hề biết anh Ngọc là ai trước đó. Về sau cô này nói: “*Chị như một đũa con nít có quá nhiều món đồ chơi đẹp. Có những món bị nó bỏ quên trong góc tủ, dưới gầm giường, chứ không phải là vứt đi hẳn!*” Thì **sự tan vỡ trong hai mối tình lớn đó quả là ghê gớm**, nên BG đã cố tình “nhét” chúng vào dưới một góc gầm-giường-ký-ức và rồi... quên bém đi!

Điều đó có thể gọi là “**sự vô tâm**” trong bản chất nghệ sĩ của BG, nhưng cũng lại là luật bù trừ Thượng Đế ban riêng cho người nghệ sĩ. *Chỉ nếu cứ nhớ, làm sao họ có thể tha thứ cho Cuộc Đời những nỗi khổ đau mà họ đã bị Cuộc Đời đổ ập triền miên?*

Hỏi: Vậy là nơi hai phương trời cách biệt, cả hai tâm hồn từng yêu nhau, nay sở hữu hai cuộc đời cùng rách nát, tôi tả như nhau. TThương cũng rất tò mò muốn biết “Ông bà Nội Trần Sa nghĩ sao về cuộc đời con trai họ?”

Đáp: Từ chú Tuyên, (rất thân và vẫn thường xuyên liên lạc e-mail với Nguyễn) mà BG biết: Từ ngày lấy vợ, Nguyễn đã khổ. BG cũng khổ, nhưng may mắn hơn rằng trong nỗi đau khổ của BG, luôn luôn nhuốm màu thi vị lãng mạn chứ không ê chề thực tế như của Nguyễn.

BG thì chẳng bao giờ biết được ông bà Nội Trần Sa nghĩ gì về con trai họ, nhưng rất biết ý nghĩ của Tuyên và gia đình Tuyên. Có lần Tuyên kể với BG: “*Ông Cát –anh trai Nguyễn, du học Pháp mấy chục năm và bây giờ về ở hẳn Dalat—nói với em rằng, ngày xưa thằng Nguyễn có yêu một cô, nhưng cô này không tâm thường như lời ba má anh vẫn nói.*”

Và: “*Bây giờ nó mở cửa hàng bán sách vì nó nhớ đến người yêu cũ. Cô này, ngày xưa thời gian yêu nó, cũng đang là chủ một sạp sách ở Sài Gòn.*”

Hỏi: Type người như Nguyễn rất thủy chung, cho nên không lạ gì khi Nguyễn cứ tiếp tục yêu BG và chỉ là BG! TThương đang tưởng tượng cuộc đời của Nguyễn và đang đau cái đau kéo dài gần như suốt cả đời của nhân vật này.

Đáp: Đúng, Nguyễn rất thủy chung, BG tin như vậy, vì những ai quý yêu kỷ niệm thì đều là người chung thủy. Từ Tuyên, BG cũng biết thêm là, tuy rằng bà vợ Nguyễn luôn ghen với hình ảnh BG mà

bà ta (hẳn nhiên) phải được nghe đám anh em nhà Nguyễn kể lại, nhưng *Nguyễn vẫn không bao giờ thay lòng đổi dạ với bà ta.*

Tuyên cũng kể, hai năm từ 1976-1978 làm giáo sư dạy môn Văn chương ở trường Bùi Thị Xuân Dalat, Nguyễn nổi tiếng là người giảng về Thúy Kiều rất hay mà từ trước, chưa từng ai giảng hay như vậy. Khi nghe chuyện này, BG hình dung ra ngay *“lúc giảng Thúy Kiều cho học trò nghe tức là lúc Nguyễn đang hùng biện phơi bày nỗi oan khiên bạc mệnh của cô Thu-Vân-Thúy-Kiều mà Nguyễn từng yêu say đắm và từng đã để vượt khỏi tay.”*

Mùa hè vừa qua về Dalat, tình cờ hai chị em nghe ở *café* Tùng nghe bản nhạc: *“Anh sẽ yêu em trọn một đời”*, Tuyên bật kêu lên: *“Anh Nguyễn luôn luôn hát bản này khi đi trên các phố với em.”*

Hỏi: Có một điều TThương thấy rất may mắn mà Định Mệnh dành tặng cho BG là, hai người vợ chính thức của hai người đàn ông trong hai mối tình lớn của BG đều rất dữ dằn, hung tợn. Chính vì điều đó mà lòng yêu của hai nhân vật ấy đối với BG sẽ kéo dài mãi mãi. Đúng không?

Đáp: Có lẽ đúng như TThương nghĩ ở câu hỏi trên. Bà vợ Nguyễn khá đẹp (BG được bố của Tuyên cho coi hình đám cưới hai người thuở tháng 11/1976) nhưng nhìn mặt, thấy đôi mắt rất dữ. Cả gia đình Tuyên đều nhận xét: *“Mắt bà ấy không có cái buồn thu hút và sự dịu dàng u trầm như mắt BG”*.

Nhưng không phải chỉ mình Nguyễn, mà *tất cả* những người đàn ông từng đã yêu BG, không ai có được hạnh phúc với người vợ đi sau bởi những điều rất khác biệt giữa BG và họ.

Tại sao? Xin trả lời:

Bỏ đi những cái “tài hoa” vớ vẩn (nhưng cũng dự phần không nhỏ trong một đời người!), khi BG đến với ai, dù đó là một người bạn, người thân hay người tình, ngay cả đến với Cuộc Đời, ***BG rất hết lòng dâng hiến***. Chính vì sự *cho đi trọn vẹn* này mà khi không còn liên lạc nữa (với Cuộc Đời sau này cũng vậy), *BG không hối tiếc*, mà kẻ hối tiếc chính là các đối tượng đã nhận của BG tâm lòng ấy.

Đó là bản chất của nghệ sĩ, không tính toán, không để bị câu thúc bởi bất cứ điều gì. Cuộc đời thường tiếc thương nghệ sĩ là do ở lẽ đó.

Hỏi: BG ơi, như vậy Nguyễn biết BG là Thu Vân, biết BG trong cuộc đời, nhưng Nguyễn có theo dõi từng bước thăng trầm của cuộc sống BG? TThương muốn cạy tung cái đầu của Nguyễn ra để hiểu nhân vật này hơn ở những hoàn cảnh: Khi xa Thu Vân, lê la ngòai nơi góc phố Hòa Bình Dalat, khi biết ở cùng thành phố San Jose với BG... Và hiện nay vì sao mà hai người không xem nhau như hai người bạn, thăm viếng nhau, kể cho nhau nghe những kỷ niệm ngày xưa cùng trải?

Đáp: */ Nguyễn vẫn yêu BG, *ít ra vào những tháng ngày đầu mới xa nhau*, vì thế mới có hành động hay "lê la ngồi một mình nơi góc phố Hòa Bình, xì rượu đặt bên cạnh". Điều này, chú Tuyên từ lúc nhỏ đã nhìn ra và rất ngưỡng mộ (vì căn nhà vợ chồng Nguyễn chung sống, sát cạnh nhà chú Tuyên). Cũng vì hành động lê la vừa kể mà bà vợ Nguyễn biết được "nhân vật người tình đi trước" trong đời Nguyễn để mà ghen tuông dầy vò Nguyễn. Nghe nói có một dạo, Nguyễn hình như vương chứng điên.

*/ Nguyễn vẫn theo dõi cuộc sống "Mãn", bằng chứng là lần hội ngộ ở La Pagode Sài Gòn; bằng chứng là khi theo gia đình vợ qua Mỹ năm 1991, ở cùng thành phố với BG, Nguyễn tìm đến tận quán sách Văn Uyên của BG để nhìn mặt TNH (xem có giống ông chồng thương khách của *Tỳ Bà Nữ* trong *Tỳ Bà Hành* không?) Những điều này, bà thi sĩ Huệ Thu kể lại cho BG nghe. Cũng bà Huệ Thu (nhân vật *chị Huệ* trong tác phẩm, người tình cũ của nhà văn Nguyễn Hữu Hiệu), là người đầu tiên Nguyễn đi tìm khi đặt chân đến San Jose. Đi tìm bà ấy, có nghĩa **muốn biết** BG hiện đang ra sao?

[Nói thêm một chút về điều này:

Năm 1991, qua Mỹ, tìm đến nhà bà Huệ Thu, Nguyễn có viết những giòng như sau, đưa bà Huệ Thu đọc lại qua điện thoại cho BG nghe:

"Thu Vân,

Tên em đẹp lắm. Trời mây.

Thu Vân. Nỗi nhớ thương này thấy kia

Núi ngăn, sông cản, tình chia

Nên câu kết cỏ chẳng lia ước mơ

Trăm năm biết chẳng bao giờ

Buồn vui nghĩ lại cũng hờ hững thôi

Tên em viết ở lưng trời

Lòng anh thốt mãi những lời tương tư

Nghĩa là em ở trong mơ

Thấy trên sóng nước đôi bờ trường giang

Nghĩa là mây tụ rồi tan

Thì ra nhân ảnh là màn khói sương.

22/4/1991.

Lan Hình, người đã trót sinh ra trong cõi đời mà bốn bức tường được xây bằng thành kiến, bằng giáo điều, kinh điển.

Tôi đã gặp người bạn tôi trên mây. Tôi thương yêu người. Tôi đã thất tình về người. Tôi biết người không làm tôi thất vọng.

Hãy tha thứ cho tôi.

Lan Hình.

Mây tụ, mây tan

Nhân sinh là tấm màn hư ảo

Bạn tôi nếu không là gió là mây thì là một làn hương."

**/ Trong Trân Sa có một đoạn trong một lá thư Nguyễn viết ở Dalat mùa Noel 1975 cho Mãn:*

“Mãn ạ, Nguyễn chỉ van nài Mãn một điều: Mãn đừng uống thuốc ngủ và đừng tự hủy hoại thân mình nữa. Mãn tự hủy hoại là chính Nguyễn cũng thấy đau. Nguyễn vẫn nhớ mãi một câu Mãn nói: ‘Khi chấp nhận quay lưng trong một cuộc tình có nghĩa rằng Mãn đang già từ đau khổ.’ Những chữ của câu trên như những vết chai chà xước trái tim Nguyễn. Nguyễn chẳng dám nghĩ đến..”
(tr. 119).

Câu này trả lời cho TThương biết ý nghĩ của Nguyễn: Nguyễn nghĩ rằng Mãn đã hết yêu Nguyễn kể từ cuộc chia tay tháng 4/1976. Cho đến khi tác phẩm Trân Sa chào đời năm 2000, Nguyễn đọc tại San Jose, Cali. mới nhìn ra được "tính cách thủy chung tuyệt đối" của Mãn qua hành động "vẫn giữ bên mình những quyển truyện Trân Sa."

**/ Về phần BG, cũng trích từ một đoạn khác trong tác phẩm:*

*“Lòng chột buồn man mác, tôi nói:
‘Nguyễn đã hiểu Mãn bất thường dường nào. Mãn hay nghi ngờ và khổ sở một đời theo những nghi ngờ ấy. Nếu có lúc nào nghĩ đến Nguyễn và căn nhà bốn phòng như một chốn dừng chân êm ái thì Mãn vẫn không tin mình được đón nhận. Nên, lên đến Dalat, Mãn vẫn chỉ đi lang thang ngang nhà Nguyễn...’
Nguyễn kêu lên: ‘Mãn đừng nói vậy. Những chiều Noel, chiều 30 Tết, Nguyễn sẽ đi vòng vòng quanh khu Hòa Bình với mong ước bắt gặp được nhìn thấy mẫn ở khúc rẽ, đi một mình, hai tay ấn sâu vào túi, đầu cúi xuống.’
Tôi bật thốt: ‘Nếu khi ấy còn yêu Mãn, Nguyễn phải chạy đến ôm Mãn. Mãn sợ rằng mình sẽ không bao giờ tự ý làm cái điều tiến lại trước Nguyễn.’”*

Hỏi: Vì sao mà hai người không xem nhau như hai người bạn, thăm viếng nhau, kể cho nhau nghe những kỷ niệm xưa đã có với nhau?

*Đáp: “Chữ TRINH còn một chút này,
Chẳng cầm cho vững, lại giày cho tan”*

Tâm trạng Thúy Kiều cũng chính là tâm trạng BG với câu hỏi trên của TThương. Cái TRINH đây không phải sự trinh trắng thể xác, mà chính là sự Trinh Trắng của thuở đầu tâm hồn mới biết rung cảm vì nhau.

Hỏi: Theo như chú Tuyên nói thì:

**/ Nguyễn không có hứng thú gì với gia đình,*

Đáp: Vợ Nguyễn là con gái út của một gia đình giàu có ở Dalat trước 1975, có học thức, nhưng do bản tính dữ, và cũng do được cưng chiều quá độ, nên đâm như thế. Về sau, cái tính này càng nhiều hơn khi sống với Nguyễn và biết Nguyễn cách nào đó “*vẫn giấu trong tim một bóng hình!*”. BG hiểu và thông cảm được lòng ghen thường khiến con người trở nên hung bạo, hoặc ác độc. Chú Tuyên kể, nhiều lần bà làm nhục Nguyễn giữa đám đông,

.....
(TTBG tự ý cắt bỏ một trang).
.....
.....

Mùa hè 2004, BG và Âu Cơ về Dalat một tháng rưỡi. Lúc ấy dù đã thân với Tuyên nhưng BG chỉ ở khách sạn thuê tháng như mọi lần trước, chứ chưa ở nhà Tuyên.

Một bữa, Âu Cơ đến tìm Tuyên, gặp lúc Nguyễn vừa từ Mỹ về Dalat cùng con gái và con trai út, đang ngồi trò chuyện với Tuyên trong phòng khách. Nguyễn bảo Tuyên: “*Có ai tìm em kìa!*” Tuyên kêu lên: “*Con gái của chị Thu Vân đó!*” Nguyễn lập lại: “*Con gái Thu Vân?*” giọng rất xúc động. Được cái là Âu Cơ rất giống BG, và lại rất ngoan ngoãn lễ phép, cúi đầu chào Nguyễn. Sau đó, (Tuyên kể lại), Nguyễn không nói gì nữa, về mặt trầm ngâm hẳn trong câu chuyện với Tuyên cho dù khi ấy Âu Cơ đã bỏ đi.

Lúc Tuyên chỉ vào cuốn Trần Sa trên kệ sách và cười nói với Nguyễn: “*Anh đang nằm trên đó!*” thì Nguyễn gật: “*Cuốn này anh đã đọc từ năm 2000.*” Ngoài ra không thêm câu nào khác hỏi han về BG tuy vẫn biết BG đang hiện diện tại Dalat tuần lễ cuối cùng.

Sau đó, có một điều BG và Tuyên cùng phân tích trong quán *café* Tùng: Khi Tuyên hỏi riêng con gái Nguyễn về đời sống Nguyễn ở Mỹ, thì cô bé đáp: “*Bố con vẫn đi làm bình thường, nhưng từ mấy năm gần đây, ngày cuối tuần hoàn toàn không tiếp ai hết, chỉ đi chùa ăn chay niệm Phật.*”

Sự “*đi chùa ăn chay vài năm gần đây*” này chỉ xảy ra sau khi ĐÃ ĐỌC Trần Sa để biết rằng “*Nguyễn từng có một đứa con! Lại là đứa con HOÀN TOÀN KHÁC BIỆT với cô con gái hiện nay*”.

Đứa con này, Nguyễn có thể hình dung qua Âu Cơ theo lời kể của Tuyên và cả gia đình Tuyên, những người rất yêu mến Âu Cơ, về những cá tính đặc biệt của nó.

Hỏi: Tại sao Nguyễn không rút bỏ để sống cho chính cuộc sống mình vào tuổi già bóng xế?

Đáp: Làm sao được hở TThương? Nếu như vậy thì đâu đúng là Nguyễn chung thủy của BG? Tính cách thủy chung này đang được trải đầy cho người vợ trong đời sống thực tế và ở một khoảng trống vắng nội tâm cho cả chính hình ảnh đã chết của Trần Sa (trong ấy

cũng có cả hình ảnh Thu Vân ngày xưa). *Ngay chính BG cũng là con người như thế.*

Hỏi: Đúng là do TThương yêu mến nhân vật của BG quá nên đặt cho BG bao nhiêu câu hỏi mà BG không thể nào trả lời được.

Đáp: Cám ơn TThương. Thật sự, ngay những câu hỏi ‘khinh ghét’ nhân vật Nguyễn mà BG còn trả lời được thay, huống hồ các câu hỏi yêu mến của TThương.

Hỏi: Thì đây, câu hỏi này BG có thể trả lời: Vì lý do gì mà BG dùng chữ “tuyệt đối” không muốn gặp lại Nguyễn?

Đáp: Điều này BG đã nói ở đoạn trên theo chữ *Trình* của Nguyễn Du, bây giờ nói thêm chút nữa: *Thật sự Nguyễn bằng xương bằng thịt đã chết hẳn trong tim BG kể từ tháng 11/1976 nghe tin Nguyễn đi lấy vợ.* Nhưng Nguyễn và Trần Sa vẫn mãi mãi sống trong lòng BG qua 11 cuốn nhật ký Trần Sa ngày xưa và tác phẩm Trần Sa hiện nay. *BG đã có Nguyễn rồi, hà có gì phải đi tìm nữa?*

TThương biết, *Nước Chảy Qua Cầu* là tác phẩm đầu tay, vẽ lại đoạn đời 5 năm chân trời góc bể của BG. Nhưng thật sự, trong 5 năm phiêu bạt ấy, bao giờ cũng có Trần Sa đi bên cạnh để giữ cho mọi tinh chất đau khổ trở thành chữ nghĩa văn chương ngày nay.

Nếu bây giờ đã đọc Trần Sa, lúc nào rảnh rỗi, TThương thử đọc lại *Nước Chảy Qua Cầu* thì mới thấy càng thấm thía theo tâm trạng một cô gái trẻ, ôm trong tim một bóng hình tuyệt vọng (*bóng hình Trần Sa, chứ không phải Nguyễn*), đêm đêm sau giờ tan hát ngồi ngất ngưỡng uống rượu khuya với bằng hữu, bật tiếng cười sảng khoái... mà không bất cứ người bạn nào thời gian ấy biết rằng đằng sau tiếng cười chính là những tiếng khóc nhớ thương cho một linh hồn vô tội: *Trần Sa.*

Từ ngày BG có Âu Cơ, nhất là càng lớn Âu Cơ càng đến gần hơn với hình ảnh Trần Sa mà BG và Nguyễn từng vẽ vời mơ ước, BG mới thấy lòng mình vui bớt đi được rất nhiều nỗi dày vò theo cái chết “*đưa con gái rượu*” của Nguyễn.

*“Tóc mây một món chiếc dao vàng
Nghìn trùng e lệ phụng quân vương
Trăm năm tình cũ lia không hận
Thà nép mày hoa thiếp phụ chàng
Duyên trăm năm đứt đoạn
Tình một thuở còn vương...”*

là thế TThương ạ.

Hỏi: Nếu làm phim, TThương có thể tưởng tượng ra nhân vật Nguyễn (thêm chiếc răng khểnh, và dĩ nhiên là với cả nụ cười giết người không guom dao).

Đáp: Theo BG, giữa *Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau I* và *Trân Sa*, thì *Trân Sa* dễ làm phim và dễ tác động trái tim độc giả hơn. Đó chính là một kiểu *La Dame aux Camélias* của Alexandre Dumas *fiils*. Lãng mạn, thơ mộng nhưng cũng thật là thực tế. BG tin rằng, từ năm 2000, sau khi đọc được *Trân Sa*, Nguyễn tìm thấy hạnh phúc hơn trong nội tâm, bởi những gì hoa niên tươi đẹp nhất của Nguyễn, đã có người gìn giữ và phơi bày ra hết. Người đó không phải nhà văn TTBG, mà chính là linh hồn đáng thương của *Trân Sa* nay đã đến hồi siêu thoát nên tha thứ được tất cả tội lỗi mà mẹ và cha đã làm ra ngày xưa, qua tác phẩm *TRẦN SA*.

12/ Lời cuối nói riêng với TThương (trong lá thư này):

TThương có tin rằng mãi thật lâu về sau, khi cả BG và TThương đều đã trở thành cát bụi, người phụ nữ tên *Thương Thương* sẽ trở thành một nhân vật đáng giá trong những dữ kiện ai đó sẽ viết ra về cuộc đời TTBG-Thư Vân?

BG thì tin điều đó lắm khi tự biết số phận mình phải y hệt những con người định mệnh mà BG đã viết ra trong bộ *Tài Hoa Mệnh Bạc*, nghĩa là khi sống chẳng ai thêm ngó ngang tới, nhưng chết rồi, tác phẩm sẽ trở thành nguồn tài liệu cho đời sau.

Có những mảnh đời của hiện tại không được ghi thành tác phẩm, nhưng những lá thư, những tập nhật ký rải rác sẽ là nguồn tài liệu BG vừa nói. Trong đó, có một người bạn đã hiểu được BG kể từ sau Nguyễn, yêu mến được *Trân Sa* và mối tình Nguyễn ngày xưa.

Đó cũng là nỗi hạnh phúc lớn cho BG bây giờ và cả sau này khi đã nằm xuống, bởi vì trong đời từng đã **có hai lần** bắt gặp được kẻ hai tri âm: Nguyễn và TThương.

Lời cảm ơn bây giờ phải là dành cho BG nói: BG cảm ơn cô độc giả TThương đã hiểu được nhà văn TTBG, cũng là cô *TThương-Nguyễn-Du-Nguyễn* đã thấm cảm được cái “*phong vận kỳ oan*” của một *Thúy-Kiều-Thư-Vân-TTBG* ngày nay qua tác phẩm *Trân Sa*.

Thân ái, TTBG.

□